

використовувати всі переваги діджиталізації та мінімізувати ризики пов'язані, з виниклою на фоні цифровізації кіберзлочинністю [3, с. 43].

Цифрова трансформація має значний вплив на адміністративний процес і правову систему. Для забезпечення законності та прозорості в адміністративному процесі за допомогою цифрових технологій можна зробити низку висновків та визначити перелік заходів забезпечення законності та прозорості в адміністративному процесі за допомогою цифрових технологій, а саме: цифрова трансформація в адміністративному процесі дозволяє підвищити ефективність та прозорість судових рішень і рішень, ухвалених органами влади; впровадження електронних судових послуг спрощує доступ до адміністративного правосуддя та дозволяє громадянам зручно та швидко відстоювати свої права; використання електронних доказів сприяє прискоренню судових процедур і підвищує якість судового розгляду справ; забезпечення захисту електронних доказів та особистих даних є важливою складовою цифрової трансформації, і здатне зменшити рівень кіберзагрози цифровим системам.

---

1. Діджиталізація в Україні: електронне врядування та держпослуги. URL: <http://week.dp.gov.ua/osvitnia-prohrama/pislya91/digitalizaciya-v-ukraini> (дата звернення: 17.10.2023).

2. Електронна інформаційна платформа для здійснення державних закупівель в Україні «Prozorro». URL: <https://prozorro.gov.ua>. (дата звернення: 17.10.2023).

3. Тимченко М. С. Цифрова трансформація публічного управління в Україні : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» : спец. 281 «Публічне управління та адміністрування»; ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2022. 117 с.

Мирослав ТРЕЦОВ,

доктор наук з державного управління,
кандидат економічних наук, доцент
(*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*)

ІННОВАЦІЙНИЙ СКЛАДНИК УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ

Економічне зростання провідних демократій світу має за базис результативне та широкомасштабне використання позитивів науково-технічного прогресу, винаходів та досліджень, які мають практичну спрямованість та пов'язаних з цими явищами сучасні зміни стратегії публічного

управління і ментальності громадян. Прискорення в геометричній прогресії інноваційно-інвестиційних процесів швидко трансформує не лише усталений стиль життя населення, а й виводить на передній план необхідність проведення змін в процесах публічного управління, ключових цілях та інструментах територіального розвитку. Тож практичне застосування інноваційних підходів в управління регіонами та окремими галузями, зокрема в частині ресурсного забезпечення місцевих бюджетів як ключового фактору формування самодостатніх територіальних громад і гарантій надання доступних публічних послуг належної якості, є наріжним каменем імпульсного розвитку системи місцевого самоврядування та соціалізації галузей територіальних економічних кластерів.

Головною прерогативою Плану відновлення України: «Сильна європейська країна – магніт для іноземних інвестицій» є повернення тренду стійкого економічного зростання України, що має забезпечуватися дотриманням таких категоріальних принципів, як зростання рівня життя населення, терміновий початок і пришвидшений розвиток, євроінтеграційні тренди, будова кращих за теперішні аналоги в загальнодержавному та територіальному масштабах, створення умов для залучення приватних інвестицій, що серед першочергових пріоритетів розвитку країни передбачає реформу децентралізації влади та реформу публічного управління. Цей тренд реформування обґрунтовується тим фактом, що базовими умовами затребуваного асортименту високоякісних і доступних публічних послуг та комплексного територіального розвитку є потенційна здатність територіальних громад до самостійного вирішення проблем, які становлять місцеве значення.

Реформа децентралізації влади, яка спрямована на створення умов в територіях для сталого геометричного розвитку регіонів, має одночасно бути підтримана ефективним застосуванням програм розвитку інноваційної діяльності, поліпшенням якості науково-технічних заходів в галузі публічного управління і впровадженням в життя модернових управлінських та діджиталізованих інформаційно-комунікативних технік, що створить передумови для досягнення стратегічної мети розвитку територій, розширення та зміцнення конкурентних переваг регіонів, що спровокує швидке зростання рівня життя населення на основі поліпшення якості використання ресурсного потенціалу регіонів.

Одночасно зауважимо, що використання інноваційних методів як у публічному управлінні, як і в будь-якій управлінській діяльності повинно спиратись на впровадження системної інтеграції, що дає змогу ефективно поєднувати структурні елементи всіх типів управління, визначати складові частини та зміст інновацій в управлінні. Інноваційність структурних елементів та зміст інноваційного управління мають на меті швидке і якомога більш просте

вирішення проблем інноваційного розвитку, раціональне об'єднання та продукування інноваційних процесів в усіх секторах діяльності інституцій громадянського суспільства, де проводиться втілення в життя окремих етапів процесів.

Інноваційний тип управління має базуватись на цілеспрямуванні, врахуванні та синергії впливу їх структурних частин на кінцеві результати інноваційного розвитку економіки та суспільних відносин. Необхідно приділяти ключове значення інноваційному типу управлінню під час проектування КРІ інноваційного розвитку України і розглядати цей тип управління як базовий компонент інноваційної діяльності, який дає змогу використовувати важелі впливу на регулювання діяльності суб'єктів інноваційної сфери, їх взаємний вплив, на управління процесами, на реалізацію і створення інновацій, що зрештою формує взаємне узгодження інтересів стейкхолдерів [3, с. 101].

Створення нових умов з метою реалізації інноваційних інструментів ресурсного забезпечення місцевих бюджетів необхідно проводити в межах заходів організаційного впливу з реалізації реформи фіскальної децентралізації та структурування юридичної відповідальності і функціональних повноважень кожного органу публічної влади.

З погляду методології швидкість формування диспропорцій в розподілі коштів місцевих бюджетів та коштів суб'єктів підприємницької ініціативи для впровадження заходів інноваційної політики можна обчислити через обрахунок додаткових та супутніх витрат на компенсацію бізнес-середовищу та громадянам через зростання пріоритетності створення інноваційних центрів стратегічного характеру на рівні територіальних громад. Реформа децентралізації влади, яка супроводжується конструктивними заходами організаційного впливу, за рахунок синергії дій в змозі забезпечити створення належного інноваційного середовища, яке буде продукувати умови для власного розширеного самовідтворення і досягнення сталого розвитку окремо взятої території.

При цьому проведена нами оцінка нормативних, інституційних, організаційних та методичних механізмів політики інновацій на загальнонаціональному і на територіальному щаблях виявила відсутність впроваджених концепцій, засобів та методів її реалізації. Наслідком зазначених вище тенденцій є нездатність об'єднати належні функціональні блоки та дезінтеграція публічного управління, які ще більше погіршуються несистемністю впровадження інноваційної політики як на рівні всієї країни, так і окремих регіонів. Ключовими завданнями реформи місцевого самоврядування є напрацювання організаційного та методичного забезпечення створення належного інноваційного середовища на рівні громад, яке дозволить зважити на нетипові нюанси територій та одночасно гарантувати їх експоненційний

розвиток, що є базисом регіональної політики демократично розвинених країн.

Розробка платформи стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів для впровадження в практику комплексу інноваційних інструментів містить такий набір заходів організаційного впливу:

- максимальне зниження рівня впливу політики надання трансферів на формування дохідної частини місцевих бюджетів;
- подолання патерналістських настроїв громадян та органів місцевого самоврядування, децентралізацію та стимулювання територій до саморозвитку;
- політику диверсифікації напрямів економічного розвитку;
- виокремлення та запровадження як на рівні регіонів, так і на місцевому рівні мультиплікаторів та каталізаторів саморозвитку;
- оптимізацію мережі установ, які отримують кошти з місцевих бюджетів, та створення хабів для надання публічних послуг для концентрації процесів надання послуг та досягнення ефекту масштабу;
- розширення бази оподаткування та стягнення додаткових коштів в дохідну частину місцевих бюджетів [2, с. 159].

Вибір функціональної стратегії впровадження інноваційних інструментів стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів прямо залежить від розуміння нюансів і базових умов її ефективного реалізації, визначення цілей та пріоритетів розвитку (у тому числі регіональної бюджетної та фіскальної політики), проведення якісної оцінки фактичного і очікуваного рівня інвестиційного та інноваційного забезпечення, а також кадрового потенціалу. За дотримання зазначених умов органи місцевого самоврядування мають забезпечувати розробку, ухвалення та реалізацію відповідних нормативно-правових актів, які сприятимуть створенню умов для розвитку інноваційної діяльності у сфері бюджету та фінансів [1, с. 158].

Базовими процесами в реалізації інноваційних інструментів щодо концепції стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів повинні стати:

- аналіз впливу трансфертів з державного бюджету на наповнення ресурсної бази місцевих бюджетів та прогнозна оцінка їх обсягів;
- аналіз структури ресурсного потенціалу території;
- визначення пріоритетних галузей економіки територій та формування векторів їх розвитку;
- опрацювання можливостей залучення приватних стейкхолдерів до фінансування проєктів;
- формування стратегічних пріоритетів розвитку територіальних громад, їх громадське обговорення та узгодження з представниками бізнес-сектору;
- визначення альтернативних джерел фінансових ресурсів: кредитних і грантових коштів, коштів комунальних підприємств, заощаджень громадян;

- визначення стратегії управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів, яка має містити набір інструментів інноваційного фінансового та бюджетного менеджменту;
- прогнозування економічних та соціальних результатів від реалізації запланованих заходів;
- розробка системи критеріїв оцінювання ефективності заходів щодо стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів;
- реалізація впровадження інноваційних інструментів розвитку ресурсної бази місцевих бюджетів;
- коригування первісно сформованого процесу стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів або розробка альтернативного процесу з урахуванням рівня ефективності проведених заходів.

Отже, в межах реалізації інноваційних інструментів ресурсного забезпечення місцевих бюджетів насамперед необхідно впровадити комплексні управлінські рішення синергічної дії шляхом включення їх до кошторисів фінансування програм цільового планування витрат коштів платників податків у системі інноваційних програм.

---

1. Трещов М. М., Мунько А. Ю. Сучасні інструменти розвитку громад : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2023. 260 с.

2. Трещов М. М. Упровадження інноваційних інструментів управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 1 (28). С. 157–163.

3. Бобровська О. Ю., Савостенко Т. О., Каховська О. В. Формування та реалізація інноваційної соціально орієнтованої моделі розвитку територій в Україні / за заг. ред. О. Ю. Бобровської, Т. О. Савостенко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. 124 с.